

SVĚTLO

28. ČÍSLO / XII. ROČNÍK

8 Kč (12 Sk)

11. ČERVENCE 2004

Z obsahu:

Projev úcty a klanění
Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
23. června 2004
- strana 2 -

Mluvit o víře
Reinhold Ortner
- strana 4 -

Vzýval jsem Satana
- strana 5 -

Od světla ke Světlu
(část II.)
Svědomy a pravda v učení
J. H. Newmana
- strana 6 -

Oheň a voda
Bratr Ephraim
- strana 7 -

Tři momenty filmu
„Umučení Krista“
- strana 8 -

Bludný kruh
Camillo Berger
- strana 9 -

Neztrácejte odvahu
Z projevu Svatého otce
k francouzským biskupům
- strana 11 -

Úcta ke svatým a jmeniny
Alois Epple
- strana 11 -

Stydět se za stud?
Pocit studu je vrozený,
nikoliv navozený
- strana 12 -

Panna Maria Karmelská z chrámu Stella Maris na hoře Karmel

Hymnus úcty a klanění

Liturgie nešpor kromě žalmů obsahuje také řadu kantik převzatých z Nového zákona. Některé z nich, jako ten, který jsme nyní vyslechli, jsou sestaveny z úryvků Apokalypsy, knihy, která je jakoby pečeti celé Bible a vyznačuje se často zpěvy a sbory, sólovými hlasy i hymny sborů vyvolených, zvukem trub, harf a citer.

Naše velice krátké kantikum pochází z 15. kapitoly tohoto díla. Otevírá se tu nová velkolepá scéna. Po sedmerém troubení, které ohlásilo další Boží rány, následuje nyní sedm misek s ranami, řecky plegé, termín, který označuje násilný úder, způsobující rány a někdy dokonce i smrt. Je zřejmé, že v tomto případě je to narážka na vyprávění o egyptských ranách (srov. Ex 7,14-11,10).

Boží rány, trest i naděje

V Apokalypse „rána – pohroma“ je symbolem soudu nad zlem, nad utlačováním a násilím ve světě. Proto je také nadějí pro všechny spravedlivé. Sedmero ran – jak je známo, číslo sedm je v Bibli znamením plnosti – je označeno jako *poslední* (Zj 15,11), protože v nich Boží zásah, který činí přítrž zlu, dospívá ke svému naplnění.

Liturgie, radostná oslava spásy

Hymnus pějí zachránění a spravedliví na zemi, kteří stojí „vzpřímeně“ v postoji samotného zmrtvýchvstalého Beránka (srov. v. 2). Jako Židé v Exodu po přechodu moře zazpívali Mojžíšův hymnus (srov. Ex 15,1-18), tak vyvolení, když zvítězili nad šelmou, Božím nepřítelem, pozvedají k Bohu svou *píseň Mojžíšovu a Beránkovu* (Zj 15,3).

Tento hymnus odráží liturgii Janových církví a je sestaven z hojných citací Starého zákona, zvláště žalmů. Prvotní křesťanské společenství pokládalo Bibli nejen za duši své víry a svého života, ale také za svou modlitbu a liturgii, jak je tomu právě v nešporách, které nyní komentujeme.

Je příznačné, že zpěv je doprovázen hudebními nástroji: spravedliví drží v rukou *citery* (tam.), což svědčí o liturgii ozdobené nádherou posvátné hudby.

Všichni musí spočinout v Pánu

Zachránění svým hymnem neopěvují ani tak svou vytrvalost a svou oběť, ale spíše *velké a podivuhodné skutky vševládného Boha*. Tedy jeho spásonosné činy

v řízení světa a dějin. Opravdová modlitba totiž kromě toho, že žádá, také chváli, děkuje, dobrořečí, oslavuje a vyznává víru v Pána, který zachraňuje.

Dále je pro hymnus příznačná jeho univerzalistická dimenze, která je vyjádřena v termínech žalmu 85: *Všechny národy,*

k Pánu a dojdou uspokojení jen tehdy, když spočinou v Pánu.

Je krásné pomyslet na tento univerzální povzdech nábožnosti a naděje, který přejímají a tlumočí slova proroků: *Od východu slunce až na západ je veliké moje jméno mezi pohany a na každém místě se obětuje a přináší mé-*

kteří jsi učinil, přijdou a budou se před tebou klanět, Pane (Ž 85,9). Pohled se tak rozšiřuje na celý obzor a je možno vidět proudy národů, které se obracejí k Pánu, aby uznaly *spravedlivé soudy* (Zj 15,4), totiž zásahy v dějinách, které staví hráz zlu a velebí dobro. Očekávání spravedlnosti, přítomné ve všech kulturách, potřeba pravdy a lásky, kterou je možno konstatovat ve všech spiritualitách, obsahují směřování

mu jménu čistá oběť, vždyť veliké je moje jméno mezi pohany, pravi Hospodin zástupů (Mich 1,11).

Oslavovat Boha celým svým životem

Zakončeme tím, že spojíme náš hlas s oním univerzálním. Učiníme tak pomocí slov jedné básně svatého Řehoře Nazíánského, velkého církevního Otce IV. století: „Sláva Otci i Synu, Králi všehomíru, sláva Nejvyššímu Duchu, jemuž patří všechna chvála. Jediný Bůh je Trojice: on stvořil a naplnil hojně všechny věci, nebesa bytostmi nebeskými, zemi těmi pozemskými. Moře, řeky a prameny naplnil bytostmi vodními a všechno oživuje svým Duchem, aby všechno stvoření pělo hymnus moudrému Stvořiteli: v něm jediném mají důvod, že žijí a že setrvávají v životě. Především rozumná příroda nechť ustavičně pěje chválu o tom, jak mocný je to Král a jak dobrý Otec. Dej, Otče, ať Tě také já oslavuji v čistotě v duchu, v duši, jazykem i myšlením.“ (Poesie, 1. Collana di testi patristici 115, Řím s. 66-67)

Bolletino Vaticano 23. 6. 2004
Mezititulky redakce světla

EDITORIAL

Mezi vedoucími představiteli EU získali rozhodující většinu právě ti, kteří si nepřejí, aby toto mladé politické, ekonomické a sociální společenství národů mělo něco společného s Bohem. Najde-li se historik, který bude chtít objektivně postihnout vývoj sjednocené Evropy od samého počátku, nebude moci zamlčet, že postoj těch, kteří stáli před padesáti lety u její kolébky, byl zcela opačný. Vypadá to tak, že kdyby se zakladatelé Evropy dnes ucházeli o poslanecké místo, nezískali by potřebný

počet hlasů. Evropa nechce Boha ani ty, kteří ho chtějí.

Co teď? Tento evidentní neúspěch by měl být korektorem pro některé optimisty, kteří tak rádi mluví o ghettu a otevřenosti a tolik si slibují od dialogu se světem. Dialog ovšem může být také dvojsečná zbraň. První dialog vůbec, o kterém máme zprávy, dialog Evy s Hadem, skončil pro lidstvo velkým fiaskem. Kardinál Lehman přijal v Ulmu pozvání k dialogu s největším vnitrocírkevním rebelem prof. Küngem a výsledek byl ten, že z tohoto

souboje odešel Küng jako naprostý vítěz. Otevřenost světu se stane katastrofou, když otevřenými okny neproniká Bůh do světa, ale svět do Církve. Jeho duch, jeho metody, styl a ideály dokážou postupně zcela rozložit duchovní základnu, která měla být odrazovým můstkem evangelizace, a vyřadit a paralyzovat ty, kteří mají být duchovními vůdci Božího lidu a hlasateli evangelia všemu stvoření.

A tak začne začarovaný kruh: kněžský stav, jehož duchovní

Pokračování na str. 5

Nejvyšší přikázání

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Miluj bližního jako sám sebe

V tomto setkání s Pánem tě vede Duch Svátý k vážnému zamyšlení nad tím, jaký je tvůj opravdový vztah k Bohu i k bližním. Aby ti přineslo opravdový užitek a abys dokázal *odložit, co je staré, a povstat k novému životu* ⁽¹⁾, vyprošuj si pravdivé sebezpoznaní.

Představuje se tu člověk, který vystupuje jako odborník ve svém oboru. Přišel klást Ježíši otázky. Už kdysi přišel za Ježíšem Nikodém a hledal u Pána o samotě odpověď na otázky, které ho velice zajímaly. Tento *znalec Zákona* se však nebude ptát proto, aby se něco dověděl. Ani se totiž nedomnívá, že by se mohl něco dovědět. Přišel spíše, aby *pokoušel*, a k této své provokaci potřebuje publikum. Proto si vybírá chvíli, kdy je Ježíš obklopen četnými posluchači. Chtěl Pána před veřejností usvědčit, že nemá právo vystupovat s takovou autoritou, protože se mu zdá, že tím trpí jeho postavení. Předstírá zájem o problém, který si jistě zaslouží všeobecnou pozornost, protože se týká každého člověka: *Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?*

Svou otázkou by chtěl nejdříve oslnit druhé a potom jen jako by mimochodem postavit dotazovaného, který mu překáží, do nepříznivého světla. Nepodobají se tomuto chování některé tvoje otázky, které kladeš lidem nebo i knihám nikoliv proto, abys našel novou odpověď, nýbrž aby ses jen utvrdil ve svém zamilovaném vlastním přesvědčení? Nepokoušíš svého Boha tím, že ho chceš přesvědčit, jako bys jeho Zákonu rozuměl lépe než on?

Všimni si, s jakou prostotou a jakým taktem obrací Pán proti pokušiteli jeho vlastní zbraň: *Co je psáno v Zákoně?* Na to je třeba se ptát především. Rozhodující je to, *co je psáno*, nikoliv to, co bychom si přáli a co by nám vyhovovalo. A tu se ukáže, že nedostatečné poznání má nikoliv Pán, ale znalec Zákona. Ačkoliv zná přesně podrobné znění, nedal si tu práci, aby se také propracoval k jeho nejvlastnějšímu smyslu. Předmětem sporu se nestává ani tak znalost Zákona jako spíše jeho výklad, a to právě v tom, kde nás jeho závaznost něco stojí. Vzdělaný znalec Zákona se brání myšlenkou, že by měl lásku projevovat všem lidem bez rozdílu. Cítí potřebu rozlišovat mezi bližním a bližním. Pán však využívá dnešní příležitosti, aby jasně vyložil, co měl Bůh na mysli, když ukládal toto první a největší přikázání.

Podobenství, které Ježíš předkládá, je více než názorné. Staví se tu proti sobě protichůdné způsoby jednání: jedno jde za svým sobeckým zájmem bez ohledu na to, zda tím nepůsobí újmu druhým, zatímco druhé pomáhá nezištně potřebným a ne-

ohlíží se na to, zda přitom samo neutrpí. Mezi bezohlednou a surovou necitelností sobeckých lupičů a nezištnou solidaritou Samaritána jsou tu ještě příklady podobné bezohledné lhostejnosti, lidského pohodlí a nevšímavosti. Sobectví zabíjí nejen tak, že sahá k násilí, ale také tak, že je mu zatěžko podat včas potřebnému pomocnou ruku. Tomu, kde nemiluje *jako sebe*, ale **jen sebe**, se jeví nejjednodušší zavírat oči před cizím utrpením a strádáním a vyhnout se velkým obloukem nuznému a potřebnému.

Jak je vlastně možno sloučit lásku k sobě s láskou k druhým? Lásku k sobě není totožná se sebláskou. Sebeláska nevidí nic než sebe a svůj prospěch. Vychází ze sebe a u sebe končí. Čím je silnější, tím je bezohlednější a bezcitnější a jde až tak daleko, že je ochotna ohrozit či zničit druhé. Opravdová láska k sobě je naopak k bližnímu tím vstřícnější, čím je větší. Ze sebestředného sobectví se rodí závist, lakota, nevráživost, nepřátelství, bezohlednost a násilí. Z opravdové lásky se naopak rodí uznání, pochopení, soucit, solidarita, nezištnost, dobrotivost a obětavost. Svět by nebyl tak dramaticky rozdělen na bohaté a chudé, kdyby nebylo tolik sobectví, slepé bezohlednosti a bezcitné lakoty.

Z Ježíšova vyprávění navíc poznáváš, že v tomto směru selhávají právě ti, u kterých bychom měli předpokládat nejen znalost přikázání, ale také vzor a dobrý příklad. Čím to, že srdce na pravém místě má člověk, u kterého bychom to vzhledem k zakořeněné nevráživosti mezi Samařskem a Izraelem vůbec nečekali a nepřepokládali? Ježíš tu názorně ilustruje svůj požadavek – *miluj své nepřátele, dobře čini i těm, kteří tě nenávidí* ⁽²⁾. Tak se projevuje opravdová láska, která miluje druhého jako sebe. Takovou lásku nám Ježíš doloží svými činy, až se stane obětí lidské bezohlednosti, aby tak pomohl člověku, který svým hříchem jemu i sobě připravil smrt. *Způsobí pokoj svou krví, prolitou na kříži.*

*On je věrný obraz neviditelného Boha, vzor, podle kterého bylo všechno stvořeno. Není tou největší a nejsobečtější bezohledností ničit v sobě tento vzor? Obnov v sobě jeho obraz. Nezkoumej druhého, zda jej uznáš za svého bližního, abys mu posloužil svou dobrotivostí a láskou. Prokazuj skutky duchovního a tělesného milosrdenství bez váhání všem potřebným, aby všichni pocítili, že jsou tvoji bližní. Vždyť přikázání lásky není daleko od tebe. Není ti snad slovo **láska** více než blízké, nemá je ve svých ústech a ve svém srdci, abys je mohl vykonávat?*

Obrať se k tobě, Pane, vyslyš mě ve své veliké lásce! ⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. *Modlitba po přijímání*; ⁽²⁾ srov. Lk 6,27;

⁽³⁾ resp. žalm 69

Liturgická čtení

1. čtení – Dt 30,10–14

Mojžíš řekl lidu: „Budeš poslouchat hlas Hospodina, svého Boha, a zachovávat jeho příkazy a nařízení, to, co je napsáno v knize tohoto Zákona, svému Bohu, celým srdcem a celou duší. Neboť tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš nesnadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: ‚Kdopak nám vystoupí do nebe, aby nám ho snesl, oznámil a my ho mohli zachovávat?‘ Není daleko za mořem, že bys musel říkat: ‚Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl, oznámil a my ho mohli zachovávat?‘ Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.“

2. čtení – Kol 1,15–20

Ježíš Kristus je věrný obraz neviditelného Boha, prvorozený z celého tvorstva. V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný: ať už jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti – všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. A on je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm sídlila plnost dokonalosti a že skrze něho usmíří se sebou všechno tvorstvo jak na nebi, tak na zemi tím, že jeho krví, prolitou na kříži, zjedná pokoj.

Evangelium – Lk 10,25–37

Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ On odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou

Pokračování na str. 14

Mluvit o víře

Zaseknutý šuplík

Často se nemohu zbavit dojmu, že lidé ukládají záležitosti svého života do různých přihrádek jako do skříně. Víra je zastrčena až dole v posledním šuplíku. Podle potřeby se vytáhne a zase zastrčí. U některých je tento šuplík pokrytý značnou vrstvou prachu a pavučin. Někdy se zasekne a nejde ho vytáhnout. Je to jako v příslovi: „Sejde z očí, sejde z mysli.“ Neměla by však víra být něco životního? Neměla by ze života vyzářovat a všechno pronikat? Když chceme víru do svého života integrovat, znamená to také o ní mluvit. Především pokud jde o náboženskou výchovu našich dětí.

Slzy v očích

Byl jsem jednou na jedné přednášce. Sál byl plný mladých lidí a rodičů. V diskusi se přihlásila jedna matka: „Mám velké starosti o výchovu mojí dcery. Bojím se, zda to při dnešním svádění a bezbožnosti ještě vůbec jde. Co mám dělat?“

Tu se přihlásila jedna šestnáctiletá dívka a šla směle před stovkou lidí k mikrofonu. „My mladí bychom chtěli říct našim matkám a otcům: Nebojte se! Mluvte s námi o tom. Pamatujte si, my se také modlíme každý den, aby nám Pán Bůh pomohl zvládnout náš život!“ Následovalo nejdříve ohromené ticho. A pak potlesk. Některé matky měly slzy v očích.

Viděla jsi už Boha?

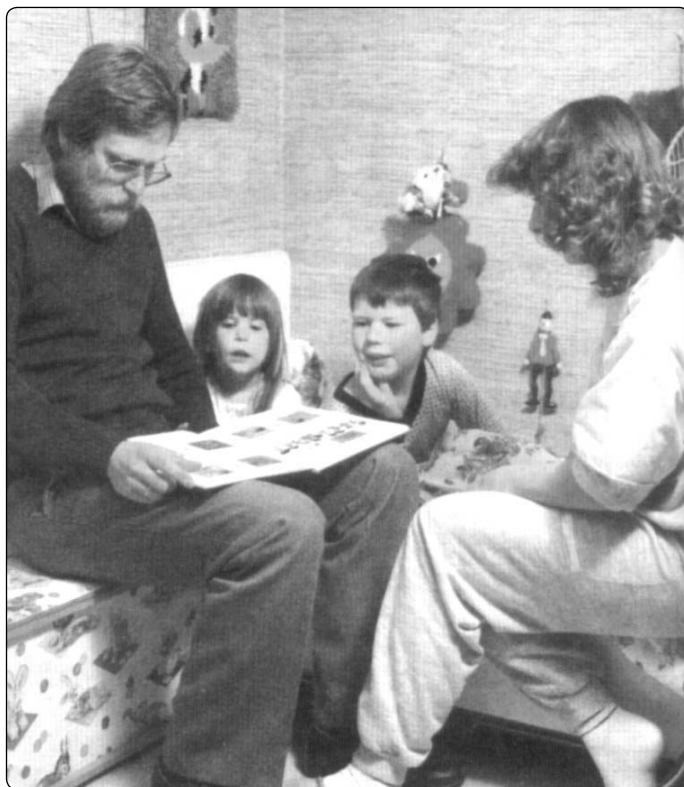
V průběhu života začíná ve věku dítěte kolem tří, čtyř let období otázek. Rodiče, tety, babičky a dědečkové jsou zaplavováni otázkami: „Proč naše kočka neumí létat?“ „Kde je schované světlo, když se klapne na vypínač?“ Dětská zvědavost se ptá také na Boha: „Už jsi někdy viděla Boha? Kde bydlí?“ A ptají se také na životní otázky: „Proč

umřel dědeček? A kde teď je?“ Nebo: „Když Bůh může všechno, proč ho neuzdravil?“

Když je dítě v náboženském prostředí, přijdou tyto otázky velmi brzy. Tu pak záleží na tom, zda se vytvoří atmosféra důvěry a zda tato chuť k otázkám poroste. Pokud se tak stane, budou mladí lidé později hledat příležitost k rozhovorům. Ať už se ptají jakkoliv, nesmíme ztrácet trpělivost, tím méně jejich otázky zesměšňovat. Musíme je vždy zodpovědět, i když znějí ušim dospělých „nemožně“.

Vytříbený cit

Nemá smyslu mluvit o významu náboženské praxe každodenního života podle víry, jestliže chybí potřebný příklad. Největší přesvědčující sílu má prožívaná víra. Zvláště mladí mají vytříbený cit pro to, zda dospělí stojí za tím, co říkají. „Můj otec jedná tak, jak mluví,“ soudí Karel. „To se mi líbí.“ Na Marii působí chování její matky: „Náboženství mě moc nezajímá, Ale obdivuji náboženský postoj mé

FOTBALISTA A BŮH

Trenér italského národního fotbalového mužstva Goivanni Trapattoni vyzval k vděčnosti vůči Bohu. Život ukazuje, „že Bůh existuje a že nás miluje, a proto mu musíme být vděční.“ 65letý trenér dělá znamení kříže před každým utkáním, aby dokázal, že za svůj život děkuje Bohu. Svým dětem a hráčům říká: „Není to tvoje zásluha, že jsi takový, jaký jsi, že žiješ v tomto prostředí, které ti dovoluje jít za tvými cíli.“ „Člověk má každý den čas pro koníčky tohoto světa, proč si ho neudělá také pro Boha?“ Podobně trenér Bayernu Mnichov říká: „Mám hlavu, která myslí, mám srdce, které bije, mám krev, která proudí: Chcete mi namluvit, že je to náhoda?“ *Podle Kath-net*

matky. Ona se za mě modlí každý den. Její láska musí být něco vzácného.“

Agresivní protest

„To všechno je z temného středověku, co farář básní o stvoření světa.“ Syn vtrhne do pokoje a hodí svou kabelu na židli. „O Darwinově teorii nemá ani tušení. A vůbec, celá ta náboženská víra už je dávno překonaná.“ Již často jsem rodičům doporučoval, aby právě v takovém případě zachovali klid. Opatrně, když syn projevuje agresivní protest anebo dcera emocionální vzrušení. Za tím vždy vězí palčivá otázka. Mladí lidé balí problémy s Bohem, náboženstvím a Církví do provokativních tvrzení. Přitom neberou žádné ohledy. Kladou otázky, pochy-

buji, urážejí víru dospělých nárazkami, které někde zaslechli. To, co nyní nejméně potřebujete, je jakékoliv hromobití. Spíše se snažte vcítit do jejich vnitřního pochopitelného problému, který je pro ně důležitý.

Tady je několik rad:

- Ukaž se vždy klidný, ochotný k rozhovoru a porozumění.
- Projev uctivý a živý zájem: „Opravdu mě zajímá, co si o tom myslíš.“
- Podněcuj k rozhovoru: „Udělal bys mi radost, kdybys mi o tom vyprávěl.“
- Ujišťuj: „To mě opravdu těší, že se zajímáš o takové otázky.“
- Projevuj co největší ochotu k rozhovoru.
- Věnuj svůj čas, zájem a pochopení.
- Při provokativním jednání zachovej klid.
- Nereaguj hněvivě, podrážděně a nezraňuj.
- Snaž se o pochopení.
- Pouhými frázemi se mladí lidé nedají odbýt. Je třeba dávat jasné svědectví víry.
- Pochval výslovně každý dobrý myšlenkový postup: „To jsi promyslel dobře. Jsi na dobré cestě. Mám z tebe radost.“
- Říkej: „Respektuji tvůj názor. Přemýšlej také o mém mínění.“
- To není ztráta autority, když musíš tu a tam konstatovat: „To sám dobře nevím. Co si o tom myslíš ty?“
- Vezmi na pomoc Katechismus. Čti: „Věra naší církve o tom říká toto: ...“
- Sáhni i k Písmu: „Kristus říká...“

Lebe 68/2004

Vzýval jsem Satana

Schyluje se k půlnoci. Někdo vytrvale zvoní u farních vrat. Když jsem otevřel dveře, stál zde nějaký mladý muž. Byl to Sven, syn učitele, se kterým jsem učil na stejné škole.

Sven je celý bez sebe. „Mohu dovnitř?“ zeptal se. „Jsem u konce,“ říká již na chodbě, „jsem u konce, já se zblázním.“ Prosim Svena, aby se posadil a klidně mi vyprávěl, o co se jedná. On není schopen se posadit, je příliš rozrušený, chodí sem a tam. „Vzývali jsme s kamarády zlého ducha. Provozovali jsme okultismus. S pomocí duchů jsme pohybovali sklenicemi, rozsvěcovali žárovky, ohýbali lžice. A teď nemohu spát, nemohu vstoupit do pokoje, kde jsme ty věci prováděli, přepadá mě pekelná hrůza, podivná temnota, říkám vám, já se zblázním.“

Sven se třese na celém těle. „Mluvil jsi o tom s otcem?“ „Chtěl volat psychiatrickou kliniku,“ odpověděl Sven. „Ale já nechci do bláznince, proto jsem přišel za vámi.“

Mezitím se Sven poněkud uklidnil. Prosil jsem Pána, aby mi vnukl, co mám dělat. Jít o půlnoci k němu domů a vysvětlit jeho pokoj jsem nechtěl, protože jeho otec nebyl s církví právě zadobře. Co mám tedy dělat?

Tu mě napadla myšlenka, která se měla ukázat jako malý zázrak. Přinesl jsem velikonoční svíci, postavil ji mezi sebe a Svena, rozsvítil ji a řekl:

„Podívej se na tuto svíci. Je to velikonoční svíce. O Velikonočních slavíme vítězství Života nad smrtí, vítězství Ježíše nad Satanem. Svíce se světlí těmito slovy: „Prosíme tě, Pane, ať tato svíce, ke cti tvého jména posvěcená, stále světlí nehasnoucím jasnem a zahání temnotu, ať její plamen spatří Vládce světa, který nezná západu a jasně zářící lidskému rodu, tvůj Syn, Ježíš Kristus.“

Tato svíce je tedy symbolem Krista. Kdekoliv ji věřící s důvěrou postaví a rozsvítí, tam půso-

bí síla zmrtyvchvalého Krista. To, co se v požehnání vyprošuje, to účinně působí: temnota je prozářena, zlo musí ustoupit.

Vezmi si tuto svíci a jdi domů. V důvěře ji zažehni a vstup do svého pokoje. Tam ji nechej svítit celou noc, jak dlouho chceš. Klidně si lehni na lůžko s vírou, že tato svíce zažene zlo a Bůh ti dopřeje dobrou noc.“

Sven přijal svíci jako dar z nebe. Rozloučil se a šel se svíci klidně domů. Doma ji zapálil a postavil ve svém pokoji tuto i následující noci, dokud celá nevyhořela. Tajemná úzkost se už nevrátila. Už nikdy nepodlehli pokušení k okultním praktikám.

Za tři týdny jsem se náhodou setkal se Svenovým otcem. „To byl od vás dobrý nápad s tou svíci, pane faráři. Věřte, byli jsme i s manželkou už úplně v koncích. Já už jsem neviděl jiné východisko než psychiatrii. Nyní je Sven opět docela sympatický a veselý jako dříve. Můžu vám jedině poděkovat.“

Okultismus mezi mládeží je droga č. 1. Zažil jsem mnoho mladých lidí, kteří prožívali po okultních praktikách podobné stavy. Někteří si ze zoufalství dokonce sáhli na život. Mohu jim poradit jedině:

„Zkus to s JEŽÍŠEM! S ním prožiješ obdivuhodné věci. On je tvůj nejlepší přítel. Ať tě v životě potká cokoli, ve všech tvých zmatcích, osamocení, pádech, bezradnosti a bezvýchodnosti nezapomeň nikdy volat Ježíše. Volej k němu ustavičně, protože Ježíš – to znamená: Jsem u tebe, chráním tě, miluji tě. Nedovolím, abys zahynul, i když padneš hodně hluboko.“

P. Urs Keusch
Z *Betendes Gottes Volk* 1/2004
přeložil -ls-

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

podstata v důsledku zesvětštění zkorodovala, přestává být atraktivní: řady kněží se postupně decimují. Rodiny, kterým chybí v důsledku nedostatku pastýřů potřebná duchovní opora, přestávají být kolébkou duchovních povolání. Falešní proroci však přesvědčují celou společnost, že je to důsledek dnes už neúnosného celibátu a církevního antifeminismu, že kněze není možno vychovávat ve skleníku semináře jako ve středověku.

Nedostatek kněží a řeholníků se stává symptomem duchovních souchotin společnosti, která se bojí Boha. Důvody, proč lidé nechtějí Boha, vystihl velmi výstižně již před 150 lety velký konvertita kardinál Newman, jehož moudrá slova znějí jako slova prorocká. Boha nechce především ten, kdo nemá čisté svědomí. Toho si byli vědomi všichni velcí a úspěšní apoštolové a v tomto duchu vedli dialog se světem a činili tak vhod i nevhod.

Jak si vést v dialogu, to nám ukazuje v dnešním evangeliu náš Pán. Na takový dialog je třeba být dobře připraven a k tomu slouží ona drobná práce v uzavřenosti a ve skrytosti, výchovou k víře v rodině počínaje a důkladnou přípravou „profesionálů“ konče, i když to vypadá jako „práce v ghettu“. Problémem není kvantitativní nedostatek kněží, ale nedostatek opravdu připravených, to znamená **svatých** kněží. Apoštolů

bylo jen dvanáct plus dva a obrátili svět.

Někdo může právem namítnout, že ten tehdejší svět jim tak systematicky neodporoval jako ten dnešní. Kdepak by si dnešní hlava státu pozvala hlasatele evangelia jako kdysi Bořivoj. Ovšem svatí hlasatelé nespolehají ani na sebe, ani na vladaře, ale na milost a sílu toho, který je poslal, aby působili v jeho jménu. Ani dnes není nic ztraceno. Evropa nemá zbožné vladaře, ale přece má jeden důležitý závdavek. Je velkou ironií, že to, co nechce Evropa zakotvit ve své ústavě, to už předem bylo zakotveno do jejího přímo posvátného symbolu, jimž je její vlajka. Její tvůrci do jejího modrého pole zcela vědomě a záměrně vložili věnec z dvanácti hvězd, které nejsou sešikovány jako hvězdy na americké vlajce ani nedoplňují srp a kladivo na rudém poli, nýbrž patří k ozdobě hlavy *Ženy oděné sluncem*, která porodila světu Spasitele, i když ji lidé nechtěli přijmout do svých příbytků. Těch dvanáct hvězd je součástí zázračné medailky, kterou matka Tereza nechávala po sobě tam, kde ji nechtěli přijmout, a brzy se tam mohla jako záznakem vrátit. „Uctívejte Ježíše svátostného a Pannu Marii a uvidíte, co jsou zázraky,“ říkal Jan Bosco. Maria vlaje nad Evropou. Kam již pronikla Maria, pronikne brzy i její Syn. Chce to jen trpělivost, modlitbu, oběti a hrstku svatých kněží. -red-

AFRIKA: „APOŠTOLOVÉ JEŽÍŠOVI“

Kněží první africké kongregace „Apoštolové Ježíšovi“ jsou zaměřeni na pastorační a vzdělávací práci chudých. Ve východní a jižní Africe chodí od rodiny k rodině, učí evangelium, čtení a psaní. Jejich superior P. Augustine Njuu řekl při návštěvě Evropy, že potřebují světové společenství, které by se s nimi modlilo za mír a podporovalo jejich snahu o solidní formaci mladých.

Kněží kongregace, založené v roce 1968, je 357. Působí v Keni, Ugandě, Etiopii, Džibuti, jižní Africe a Súdánu. P. Njuu řekl, že v oblastech, kde jsou lidé vyčerpáni válkou, je Církev přesto živá.

ACN - Res Catholica

Od světla ke Světlu (část II.)

Svědění a pravda v učení J. H. Newmana

V životě velkého anglického církevního učitele Johna Henryho Newmana mělo svědomí a pravda ústřední význam. To ho přivedlo k dlouhému duchovnímu zápasu a k vstupu do katolické církve. To byl obsah první části tohoto pojednání. V další části si všimneme jednotlivých pojmů: svědomí, svědomí a Bůh, svědomí a víra a konečně svědomí a Církev.

Newman udělal zkušenost, že mezi svědomím a pravdou není protiklad, svědomí a pravda se doplňují, vzájemně podporují a osvětlují, ano, poslušnost vůči svědomí vede k poslušnosti vůči pravdě. Chceme si nyní všimnout vztahu mezi svědomím a pravdou v Newmanově učení v jejich základních rysech. K tomu je nutné vymezit nejdříve pojem svědomí.

1. Pojem svědomí

Pojem svědomí má dnes mnoho rozličných a zčásti protichůdných významů. Rozhodující důvod pro tyto protiklady popisuje Newman těmito slovy:

„Co se týká svědomí, jsou dva způsoby, jak se k němu lidé chovají. U jedněch je svědomí pouze jakýsi druh pocitu sebe sama, sklon, který nás k tomu či onomu přibližuje. U druhých je to ozvěna Božího hlasu. Nyní všechno záleží na tomto rozdílu. První cesta není cestou víry, druhá ano.“ Ve slavném „Dopisu hraběti Norfolkovi“ (1874) přibližuje Newman ještě více tato dvě pojetí.

Svědění jako ryze vnitřní svět popisuje takto: „Když lidé hájí práva svědomí, pak v žádném smyslu nesledují v myšlenkách a činech práva Stvořitele ani povinnosti tvora vůči němu; rozumí tím spíše právo myslet, mluvit, psát a jednat, jak se to hodí jim a jejich náladě, aniž by mysleli na nějaký vztah k Bohu... Svědomí má práva, protože má povinnosti. Ale v této době spočívá u většiny lidí nejvlastnější právo a svoboda svědomí v tom, že se dispensují od svědomí, ignorují Zákonodárce a Soudce a jsou nezávislí od neviditelných závazků. Panuje ná-

zor, že každý má zvláštní povolení mít náboženství nebo ne, připojit se k němu nebo se ho zase vzdát... Svědomí je přísný soudce, ale v tomto století bylo nahrazeno falešným obrazem, o kterém předchází staletí ni-

Dr. Herman Geißler

kdy neslyšela a který by nikdy nemohla zaměnit za svědomí, ani kdyby o něm slyšela. Je to právo na vlastní zvůli.“

Tento popis platí také pro naši dobu: **Svědění se zaměňuje se subjektivním názorem, s vlastní umíněností.** Zvrátilo se ve svůj protiklad a nepředstavuje odpovědnost tvora vůči Stvořiteli, nýbrž úplnou nezávislost, naprostou autonomii, totální subjektivitu a zvůli. Lidé se rychle odvolávají na své svědomí. Převážně tím rozumí hlas svého vlastního „já“, vlastní nálady, vlastní vůle. Je možno říct, že svatyně svědomí byla „znesvěcena“. Bůh byl ze svědomí vyhnán. Následky tohoto bezbožného pojetí svobody, kterým je možno ospravedlnit cokoliv, stojí všem bolestně před očima.

Proti této čistě imanentní interpretaci svědomí staví Newman rozhodně jeho transcendentní význam. Pro něho není

svědění naprosto autonomní, nýbrž podstatně theonomní veličina – svatyně, ve které se Bůh zcela osobně obrací ke každé duši. S velkými učiteli Církve zdůrazňuje, že **Bůh zasadil do rozumu nadaných bytostí svůj vlastní zákon.** „Tento zákon se nazývá ‚svědomí‘, protože byl vložen do duše každého člověka. I když při vstupu do intelektuálního prostředí jednoho každého může utrpět trhliny, není tím nicméně ovlivněno tak, že by ztratilo charakter božského zákona, nýbrž má jako takové přednostní právo, aby vyžadovalo poslušnost.“ Svědomí musíme **poslouchat**, protože vznáší nárok, že je ozvěnou Božího hlasu. Současně máme povinnost je **vzdělávat**, aby Boží zákony byly pokud možno ryzí a bez trhlín.

Newman sám popisuje význam a důstojnost svědomí vznesenými slovy, která z části vstoupila do Katechismu katolické církve: „Směrnici a měřítkem povinnosti není ani užitek, ani výhoda, ani štěstí, ani větší počet, ani blaho státu, ani příležitost, ani pořádek a také ne krásno. Svědomí není dalekozraké sobectví ani žádost být v souladu sám se sebou, nýbrž je to posel od Něho, který k nám za závojem mluví jak v milosti, tak v přirozenosti a jako Jeho zástupce nás řídí. Svědomí je Kristův místodržící, prorok jeho mluvení, vládce z jeho ustanovení, kněz s jeho požehnáním a jeho prokletími. I kdyby mělo v Církvi přestat existovat kněžství, byl by ve svědomí kněžský princip určen k tomu, aby vykonával jeho vládu.“

Ve svědomí neslyší člověk pouze hlas vlastního Já. Newman srovnává svědomí s andě-

lem – Božím poslem, který hovoří za závojem. Ano, odvažuje se jmenovat svědomí Kristovým místodržícím a přiřknout mu trojí „úřad“ – proroka, krále a kněze. **Svědění je prorokem**, protože nám předem udává, zda jednání je dobré, nebo špatné. **Králem**, protože autoritativně požaduje: To dělej a toho se varuj! **Knězem** je svědomí, protože každý dobrý skutek žehná – tím je miněna oblažující zkušenost dobrého svědomí, případně odsuzuje – to je výraz hlodajícího špatného svědomí. Důležité je pro nás, že podle Newmana má svědomí podstatně co do činění s Bohem. Je to do lidské přirozenosti vepsaný princip, který vyžaduje poslušnost, musí být formován, a to nad sebe, přímo na Boha.

2. Svědomí a Bůh

Druhý vatikánský koncil učí: „Svědění je nejtajnější střed a svatyně člověka; v ní je sám s Bohem, jehož hlas mu zaznívá v nitru“ (GS 16). Newman je přesvědčen o tom, že ve svědomí vnímáme ozvěnu Božího hlasu. Ba co více: **Svědění je cestou k živému Bohu.**

Ve svém díle „Návrh nauky o souhlasu“ (1870) hledá důkaz Boha tím, že vychází ze zkušenosti svědomí. Rozlišuje při analýze zkušenosti svědomí mezi „smyslem pro mravnost“ a „smyslem pro povinnost“. Smyslem pro mravnost rozumí úsudek rozumu, zda je jednání dobré, nebo zlé. Smyslem pro povinnost naopak ovládající příkaz, vykonat to, co je poznáno jako dobro, nebo vystříhat se poznaného zlého. Newman přitom vychází především ze zkušenosti svědomí.

Protože svědomí je „panovačně a nutící jako žádný jiný příkaz v celé oblasti zkušenosti“, má „vnitřní vztah k našim citům a citovým hnutím“. Když poslechneme příkaz svědomí, pocítíme štěstí, radost a pokoj. Když naopak svědomí neuposlechneme, přepadne nás stud, strach a úzkost. Tyto pocity po-

dle Newmana poukazují na osobního Boha. „Když v případě, že se cítíme odpovědní, jsme zahanbeni, vylekáni při pochybení proti hlasu svědomí, pak to znamená, že je zde Někdo, před kým se cítíme odpovědní, před kým se stydíme; jeho výtek vůči nám se bojíme. Když po vykonání nepravosti cítíme stejný upřímný zármutek a nutí nás to k slzám, jako když jsme ublížili matce; když po správném jednání pocítujeme stejnou světlou veselost ducha, stejnou uklidňující radost a uspokojení, jaká vychází z chvály, kterou přijímáme od otce – tak máme jistě obraz určité osoby, ke které vzhlíží naše láska a naše úcta; v jejímž úsměvu nacházíme štěstí; po které toužíme; na kterou se obracíme se svými nářky; při jejímž hněvu upadáme do zmatku... To je tedy fenomén svědomí, který je schopný jako příkaz vtisknout do duše obraz nejvyššího Pána, Soudce, který je svatý, spravedlivý, mocný, vševidoucí, odplácející.“

Newman ví, že lidské svědomí nevede automaticky k Bohu. Může poukazovat na Boha jedině tehdy, když nevysvětluje hlas svědomí jako čistě imanentní, nýbrž přiznává mu transendentní charakter. Pak se může do člověka vtisknout obraz osobního Boha, nejvyššího Zákonodávce a Soudce. V tomto smyslu je svědomí nejen etickým principem, nýbrž také (přirozeným) náboženstvím.

Newman dává přednost cestě k Bohu vycházející ze svědomí před tradičními důkazy Boha. Důkazy vedou totiž k abstraktnímu obrazu Boha, k prvnímu Hybateli, Pořadateli všech věcí, Stvořiteli a Řiditeli světa. Newmanova cesta naopak poukazuje na Boha, který je s každým člověkem v osobním styku, který udílí příkazy, řídí a vede, kárá a vyčítá, který mu staví před oči jeho pochybení a volá ho k obrácení, který ho vede k poznání pravdy a podněcuje ke konání dobra, který je nejvyšším Pánem a Soudcem.

John Henry Newman

3. Svědomí a víra

Newman jde ještě o krok dále a dospívá k pojetí, že **poslušnost vůči svědomí připravuje srdce člověka pro víru ve Zjevení**. Ve velké přednášce „Předpoklady pro víru“ (1856) jmenuje některé argumenty, které vedou k tomto závěru.

Opět vychází z toho, že svědomí je autoritativní hlas, který uděluje člověku neúprosné příkazy. Tyto příkazy od něho požadují poslušnost. Poslušnost je však právě onen vnitřní postoj, který člověku usnadňuje přijmout zjevenou pravdu víry. „Protože poslušností začínají, kráčejí dále k důvěryplnému pojetí Boha a víry v něho. Jeho hlas je pro ně svědectvím o něm, oni věří jeho vlastnímu svědectví, které vydává sám o sobě... Je to tedy první krok v těchto dobrých předpokladech, které vedou k víře v evangelium.“ **Poslušnost je základní postoj náboženského člověka**. Kdo zachovává poslušnost v podřízenosti vůči hlasu svědomí, nebude pocítovat obtíže při přijetí poslušnosti ve víru Zjevení. Proč mohla prodavačka purpuru Lýdie tak rychle přijmout hlásání sv. Pavla jako první Evropanka, která přijala víru? – Pro Newmana je odpověď jasná: Protože žila bohabojně a již se naučila poslouchat Boží hlas ve svědomí. Souzvuk mezi tímto vnitřním hlasem a kázáním Apoštola jí ulehčilo přijmout poslušnost křesťanské víry.

(Dokončení)

Oheň a voda

Nezapomínejme, že Bůh vedl svůj lid pouští jednak jako mračný, jednak jako ohnivý sloup. Současná přítomnost i nepřítomnost. Přítomnost, která skrývá to, co bychom nesnesli, a nepřítomnost, která se zjevuje jako oblažující blízkost Nejvyššího. Oheň a voda bydlí pospolu. Oba protikladné prvky se v Bohu spolu nehádají, nýbrž spojují se v jednotě protikladů: symbol sjednocení obou přirozeností, božské a lidské, ke spásě člověka.

Při proměnění se zjevuje Ježíš jako ohnivý sloup, kterého brzy nato Otec skrývá před zraky učedníků oblačným závojem, mrakem. Jaký obdivuhodný obraz obou přirozeností! Již ve Starém zákoně byly oba tyto mraky nejdokonalejším obrazem, nepřiměřenější představou Boha jakožto Ducha a Pravdy, jakožto Dechu, nevystihlého pohybu a až k trýzni stoupajícího žáru: *Bůh mluvil k shromáždění z ohně, z oblaku a temnoty mocným hlasem* (Dt 5,22). Tato neslychaná moc, kterou by bylo možno srovnat s ohněm v nitru země, skrývá se ve svém protikladu, tzn. ve vodě mraků. Tak se zjevuje Bůh, aby mohl ke svému tvorbu přijít co nejbliže a proměnit ho v totéž: v oheň zahalený v temnotě a mraku.

Otázka: Znáš cestu mraků? by mohla dále pokračovat: Znáš cestu noci, znáš blaho přemoci skrze temnotu? Když Bůh hovoří k svatě Kateřině Sienské: *Já jsem, který jsem – ty jsi, která nejsi*, nechce ji tím zničit, nýbrž má na mysli pošetilost lásky,

kteřá sjednocuje to, co je v úplném protikladu.

Bůh sestupuje do temnot. Židovská tradice vypočítává devět těchto sestupů, jak stojí psáno: *Křik Sodomy a Gomory je tak silný, musím sestoupit a podívat se* (Gn 18,21). Bůh tedy sestupuje do lidských vin a ničí je svým ohněm. Desátý sestup bude ohlášen: ...kromě těchto bude v budoucnu ještě jeden, který bude ohlášen v prorockých knihách, kde stojí: *Neboť hle, Hospodin vychází ze svého místa, sestupuje a šlape po návrších země* (Mich 1,3) .

Tento sestup je přirozeně vtělení Slova, které pak zazářilo na hoře Proměnění. Tento sestup trvá, protože Slovo se stalo tělem, zřídilo si svůj stánek uprostřed nás a také v srdci Církve.

Vtělení bývá označeno jako ponoření ohně do vody. Je však možno vidět Boha a nezemřít? Odpověď zní: *Nikoliv*. A přece v jednom zákroku lásky Bůh změnil řád věcí, obnovil zákony stvoření, neboť Panna přivedla na svět Dítě. Vánoce jsou zjevením světla, které se zrodilo stejným způsobem jako velikonoční ráno. V obou případech se Bůh skrývá ve skalní jeskyni.

Slavné Mariino *fiat* je nevýslovné odevzdání se Boží vůli. *Ať se mi stane podle tvého slova*. Aniž by se bála, že se promění v páru, že vystoupí a rozplyne se, vylévá se voda do ohně. Žár, který vpadne do vody, promění ji v požár.

FeL 106/2003

DOMÁCÍ KNĚŽÍ NA ZÁPADNÍ SIBIŘI

27. června 2004 byly vysvěceni první kněží domácího původu v diecézi Novosibirsk. Diecéze se rozkládá na 4 milionech km čtverečních, žije tu 50 000 pokřtěných katolíků, z toho 10 000 praktikujících. Většina patří k etnickým menšinám – Poláci, Němci, Litevci. Většina zdejších kněží pochází ze zahraničí a mívají problémy s vízy.

Zdroj: ACN – Res Catholica

Tři momenty filmu „Umučení Krista“

V pohledu sestry Josefy A. Bogdanowiczové, dominikánky z družiny sester Panny Marie Matky Eucharistie

Zážitky z filmu „Umučení Krista“ se dotýkají jednoho každého individuálním způsobem. Ať už je divák s představením posledních dvanácti hodin pozemského života Kristova srozuměn nebo ne, jisté je, že převážnou část těchto scén z nejsvětějších hodin nacházíme v různých zprávách evangelistů, tak jak jsou zaznamenaný v Písmu svatém.

Jako řeholnice jsem viděla film „Umučení Krista“ pohledem vlastním ženské povaze se snoubeneckou bdělostí ženy, která ve svobodné volbě složila sliby podle evangelických rad a stala se „nevěstou Kristovou“. Z tohoto pohledu jsem zvolila tři scény, které se staly srdcem mého pohledu na tento film.

Od úvodní scény mi bylo jasné, že se nemohu s Kristem identifikovat. Taková identifikace je přiměřená knězi, který jako „druhý Kristus“ nachází v Bohočlověku svou věrnou podobu.

Ztvárnění Krista Jimem Caviezelem mě přivedlo k hojným slzám, které vycházely hluboko ze srdce, které, jak jsem brzy poznala, bilo shodně se srdcem Matky Marie a se srdci všech ve filmu představených žen: s Marií Magdalénou, Veronikou, Claudií a plačícími ženami.

1. „Hle, Matko, všechno činím nové“

Dívala jsem se na Krista, šla jsem s ním, nutilo mě to setřít špínu (která mi jako ženě působila starostí...), která na jeho tváři tvořila stále silnější vrstvu.

Můj obdiv pro Kristovu Matku rostl, když jsem z hloubi své bytosti reagovala na krvežiznivý dav, který běsnil ve svém fyzickém násilí a duševní krutosti proti Kristu během celého filmu jako divoký vír.

Cítila jsem, jak se mé vlastní tělo naklání k promítacímu plátnu, a musela jsem se přemáhat,

abych nedala volný průběh svému srdci a nezačala křičet, jak to později udělal Šimon Cyrénský. „Dost! Stále vám to ještě nestačí? Zadržte!“

Ale ona, Matka, to nedělá; a nedělá to ani Boží Syn, on, nevinná oběť. Když se matka svěří mužskému vedení Janovu a tak najde svého Syna a může k němu přistoupit docela blízko, říká něžně: „Já jsem tady!“ A on jí (a nám) jako odpověď daruje tajemství, jak získáme potřebnou sílu pro výkupné utrpení, o kterém platí zaslíbení ze Zjevení sv. Jana: „Matko, já všechno činím nové“ (Zj 21,5).

Svatý Ludvík Grignon z Montfortu musel při této strhující scéně duchovní reflexe Mela Gibsona o novém nebi jásat. Nemůžeme se absolutně svěřit Marii, jak to stojí světu na očích v heslu Jana Pavla II. (Totus tuus) již čtvrt století, v čemž je shrnuta jednoduchá myšlenka: „Skrze Matku k Synovi“?

Snad se největší moment mateřské lásky ukazuje tehdy, když povzbuzuje ve svých dětech rozhodnou sílu k utrpení, kterou svět nemůže pochopit, ale kterou snášíme pro vykoupení a jejíž kořeny jsou v Kristově otevřeném srdci.

2. Její přítomnost

Jako osobní snoubenecký okamžik byla pro mě scéna, ve které Matka, plná úzkosti a vzrušená, spěchá ulicemi a hledá svého Syna, který již leží v řetězech a krutě ho bijí.

Když kráčí po dlažbě soudní haly, která skrývá před jejím zrakem jeho fyzickou přítomnost,

protože je v onu osudovou noc držen ve vězení, které se nachází dole, náhle ví, že je zde. A když se sklání, dotýká se dlažby svou tváří i svým srdcem.

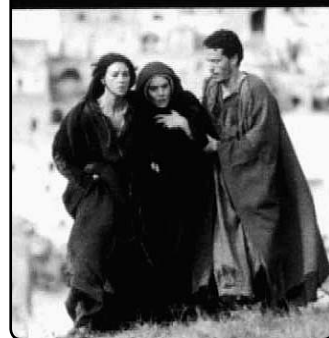
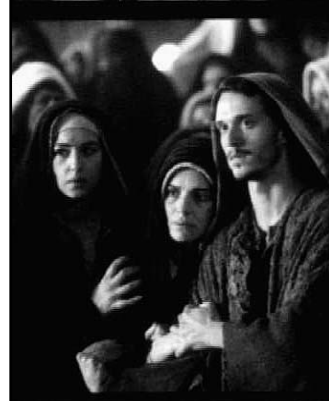
I Ježíš ví o blízkosti své Matky, a když kamera přesune svůj pohled od podlahy do špinavé skalní díry, může divák spatřit Krista, který zvedá vzhůru své spoutané ruce v přirozeném, okem neviditelném objektu ženy, kterou miluje. Před tímto pohledem „se jako vosk rozplynou skály“ (Jud 16,15), je od své Matky odloučen, ale oni vědí, že jsou spolu mimo věci tohoto světa.

Tak je tomu také u mne. Jako „nevěště Kristově“ mi není dáno prožívat obdivuhodné pocity, které požívá nevěsta u svého ženicha. O to intenzivnější je však vnitřní komunikace a skrze ni prožívám Kristovu přítomnost, cítím, že je mi zcela nablízku: každé ráno při eucharistické adoraci v mém společenství, v každém svatém přijímání a po každé, když se obracím k některému z lidí, je to můj Ženich, který mě posílá.

Tím, že objímám všechny lidi bez ohledu na individuální síly a slabosti, prožívám, že můj Ženich se mě dotýká a tento dotyk nadpřirozeným způsobem oplodňuje naše spojení, protože já s ním vidím ve všech lidech své duchovní děti.

3. Pieta a kněží

Třetí scéna, třetí moment, ke kterému bych chtěla obrátit pozornost, je ten, který zvěčnila slavná Michelangelova Pieta. Syn je opět na klíně své Mat-

ky. I když je Muž bolesti již mrtev, nemohu tuto scénu vnímat jinak než jako personifikovanou naději.

Tato scéna mě vyzývá jako ženu a jako řeholnici k tomu, abych každého kněze, kterého všemohoucí Otec postavil do okruhu péče mého srdce, a konec konců všechny kněze nesla, podpírala a milovala.

Tak jako manželka se stává pro svatý svazek manželství družkou a pomocnicí manžela, stávám se jako řeholnice na základě svého povolání důležitou družkou a pomocnicí každého kněze.

Když je kněz mladý, zdravý a dynamický, je zde moje láska k tomu, abych ho modlitbou podpírala, tak jako Maria podpořovala svého Syna, což druhým

VYZNAMENANÝ FILM

Film „Umučení Krista“ získal nejvýznamnější evropskou multikulturní filmovou cenu EMMY jako nejlepší film a současně cenu za nejlepší představitelku hlavní role pro Marii Morgensternovou. Cena se uděluje filmům, které se obzvláště zasloužily o dialog a smíření.

mohlo připadat, jako by se dělo odněkud z dálky.

Když musí kněz nést svůj kříž za vykoupení světa, chtěla bych ho ve své roli jako spolumučednice doprovázet pro hojný užitek Božích dětí.

A když je zlomený, zdá se vyčerpaný a doposledka vydaný, chtěla bych, aby to bylo mé srdce - mé modlitby, moje oběti a moje pomoc - skrze které může najít pokojný odpočinek. Bez něho, bez kněze, bych neměla svého eucharistického Ženicha, s ním je Kristus dán Církvi až do konce časů.

Ve své roli při každodenní mši svaté mi kněz ukazuje stále znovu, co to znamená být Marii: při narození v Betlémě, během veřejného života svého Syna, když kázal a uzdravoval, v tichu jednoty tvořící modlitby a konečně při přijetí jeho svatého Těla, když je obětí dokonána.

S „druhým Kristem“ očekává řeholnice jako nevěsta s důvěrou zaslíbené zmrtyvýchstání a slyší přitom důvěrný hlas, který jí ujišťuje: „Matko, hled, já všechno činím nové.“

Kdybych měla někomu poradit, zda má tento film prožít, a to i těm, kteří nemají křesťanský základ, moje odpověď by bez váhání zněla „Ano.“

Všichni lidé jsou stvořeni podle obrazu Božího a jsou tedy „imago Dei“ (Boží obraz). Svatý Tomáš, dominikánský „doctor angelicus“, andělský učitel Církve, nás ujišťuje: „Světlo tvé tváře, Pane, září požehnaně na nás.“ Apoštol Jan dává jméno pro Boha vyjádřené jediným slovem: „Láska.“

Byli jsme stvořeni z lásky, pro lásku a k tomu, abychom lásku přijímali a tuto lásku, která je Bůh, dále rozdávali.

Tvrdím, že tento film má moc najít ohlas ve všech srdcích, protože je to velký příběh lásky. A pro věřící je možné jen jedno - klanět se v lásce a vyznávat: zde je člověk, Bohočlověk Kristus, který mě miluje.

Podle ZGP

Bludný kruh

„Líný“ duchovní pastýř, osamělý farář, nebo opotřebovaný manažér?

Pohled do Evropy, která nás přešla v uskutečňování 2. Vatikána.

Kněz už nepotřebuje být svatý a žít z Eucharistie, nýbrž utopit se v papírech, brzdit podněty laiků a dělat „funkcionáře“.

Nedostatek kněží, laická služba, žádné ranní mše, den bez liturgie - to je začarovaný kruh západní Církve. Pod údery zuřování rozdílu mezi úřadem z posvěcení a laickou službou je farář zatlačován do pozice výkonného orgánu, pokud jde o některé části liturgie a udělování svátostí, které církevní řád vyhradil kněžím. Kněžský úřad není tedy pro mladé muže nijak atraktivní. Také proto, že vidí, jak je farář často osamělý.

„Dokonalý farář káže přesně deset minut. Odsuzuje obecně hříchy, ale dělá to tak, aby se nikoho nedotkl. Pracuje od osmi ráno do půlnoci a je přitom i správcem kostela. Dokonalý farář vydělává sto marek týdně, chodí dobře oblečený, jezdí v novém autě, kupuje nové knihy pro své další vzdělávání a vydává osmdesát marek týdně na dobročinné účely. Je mu 29 a má čtyřicetileté zkušenosti. Především musí dobře vypadat. Dokonalý farář má horoucí touhu pracovat s mládeží a většinu času tráví se staršími lidmi. Celý den se usmívá s vážnou tváří, skuteční denně patnáct návštěv a je vždy k zastížení ve své kanceláři. Dokonalý farář má vždy čas pro farní radu a odpovídající výbory. Nezamešká žádné zasedání církevních organizací, je stále zaměstnan misijní činností mezi lidmi mimo Církve. Dokonalý farář je vždy jen v sousední farnosti.“

Takto ironicky načrtl ideální typ kněze dlouholetý regens z Würzburgu Karl Hillenbrand v roce 2000. Člověk je v pokušení podle tohoto „dokonalého faráře sousední farnosti“ věnovat několik řádků nemožnému knězi ve vlastní farnosti: „Náš farář káže příliš dlouho. Nikdy netrefí hřebík na hlavičku a stále naráží. Dobře vydělává, jezdí starým autem, ale má doma velkoplošnou obrazovku a domácí

kino. Je mu 45, ale nemá žádné životní zkušenosti. Před mladými jde z cesty, starým se vyhýbá. Pořád se tváří vážně, stále si stěžuje, zvláště na zasedáních farní rady a církevní správy. Na návštěvy nechodí a neumí naslouchat. Rád chodí plavat a do sauny. Ranní mše a pobožnosti rád vynechává, na pohřby posílá jáhna. Když ho potřebujete, v kanceláři není k zastížení. Celkem je mu jedno, jak se lidem v naší čtvrti vede.“

„Syndrom vyhásinání“

Někde mezi těmito póly „ideálního faráře odjinud“ a „nemožného u nás“ se nachází každodenní skutečnost, jakou prožívají západní farníci se svými faráři. Poptávka po takovém životním postavení není nijak vysoká. Na téma „kněžství“ byly napsány v posledních letech

Vždyť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já, já sám, je výrok Hospodinův. Jsou to myšlenky o pokoji, nikoliv o zlu. Chci vám dát naději do budoucnosti. Budete mě volat, přicházet ke mně, modlit se ke mně a já vás vyslyším. Hledejte mě, a naleznete mě. Budete-li se po mně ptát celým srdcem, naleznete mě. (Jer 29,11-14)

Podstatou tvého slova je pravda, všechny tvé soudy mají věčně trvání. (Ž 119,160)

celé regály knih. Nejen proto, že v této oblasti existují určitá teologická rozšíření, ale především proto, že v kléru se objevují krize a na mnoha místech mají nikoliv „ideálního faráře“, nýbrž jeho „nemožný protějšek“. Mluví se o „syndromu vyhásinání“. Vyznačuje se projevy únavy a vyhořením povolání, často ve spojení se sebezpěpínáním. Katolická církev v Německu udržuje v Münsterschwarzachu tzv. „Rekolekční dům“, kde kněží s tímto syndromem hledají pomoc. Někde něco selhalo na jejich životní dráze a to vede až k propuknutí krize, která odpovídá popisu „nemožného faráře“.

Pro normální farníky je taková krize zpočátku sotva postřehnutelná, protože farář zahazuje své problémy spíše svou nepřítomností, než aby je stavěl na odiv. V neděli dopoledne jsou jen dvě mše, ranní mše ve všední dny se ruší, pobožnosti jsou málokdy, týdenním schůzkám s ministranty se nepřikládá důležitost, zato se důsledně

dodržuje „volné pondělí“, kdy ho nikdo nikde nezastihne.

Jiskra už nepřeskakuje

Je mnoho farností, pro které to neplatí. Kde kněz naopak nevynechá žádnou příležitost, aby vytvořil nabídku liturgie a společenství i pro malé skupiny. Ovšem pastorální teolog Paul Zulehner uveřejnil studii „Kněží 2000“, ve které požaduje, aby se kněží stali „odolnějšími vůči krizi“, protože krizový stav je pro dvě třetiny kněží zřejmě normální. To jistě není malíčkost, tím spíše, že to potvrzuje, jak se zdá, jiné konstatování, a to je stále menší počet kněžských povolání.

Stav, který zahaluje stín krize, nemůže být přitažlivý. Byly a jsou stále ještě farnosti, skrze které nalézají mladí mužové cestu ke kněžství. Ale jiskra přeskakuje mnohem méně, než tomu bylo dříve. Normální fara se stále méně jeví jako místo, které by zprostředkovalo mladým lidem fascinaci pro kněžské povolání.

Ústřední pozice kněze

Církev je shromáždění věřících, farnosti, srdcem a středem Církve a společenství farnosti je Eucharistie. Protože je to kněz, kdo z Kristova pověření plní „To čiňte na mou památku“, a činí tak v Eucharistii uprostřed farnosti. Přísluší mu zprostředkující role. V zastoupení Krista zpřítomňuje Církev svěšené eucharistické tajemství ve farnosti a jako její představený předkládá Bohu její záležitosti. Je současně „mužem Božím“ ve společenství pokřtěných jakožto ten, který toto místní společenství uvádí do milostiplného života všeobecné církve. Tato ústřední pozice dává knězi vynikající postavení a obdařuje ho zvláštní důstojností. On je služebníkem a pastýřem své obce, čímž je podobný Kristu, a to ho činí – bez ohledu na jeho osobní schopnosti – jedinečným svědkem božského spásného působení.

Tato vynikající důstojnost kněžského úřadu v posledních desetiletích značně utrpěla. Pod údery čistě funkcionalistického chápání kněžského stavu a svelovým zužováním rozdílů mezi úřadem z posvěcení a laickou službou byl farář vytlačen ze své-

ho vedoucího postavení na úroveň výkonného orgánu, pokud jde o určité části liturgie nebo udělování svátostí, které církevní řád vyhradil knězi. Mezi klérem se vede nekonečná diskuse o „bezliturgickém pondělku“, kdy kněz po nedělních povinnos-

tech má zařazen volný den bez celebrování. Naopak kněží, kteří chtějí celebrovat každý den, třeba i bez účasti věřících, protože chtějí pro Církev vyprošovat potřebné milosti, které přináší oběť mše svaté, platí pomalu za exoty. Kněz zpravidla celebroje jen tehdy, když ho potřebují.

Opotřebovaný jako pastorační manažér

Ale právě toto „...jen když ho potřebují“ dělá z něho přívěsek, potřebného pomocníka, který to bude mít těžké, aby ve svém úřadě opět našel výše zmíněnou důstojnost, která je vlastní prostředníkovi mezi farností a Bohem. Opotřebovaný pastorační manažer dělá, co na něho zbylo. Kněz už nežije z Eucharistie a slavení svátostí, nýbrž utápí se v papírech, spěchá v termínech na zasedání výborů a musí v době nedostatku finančních prostředků organizovat i svou domácnost. To někdy dochází tak daleko, že se stáhne nikoliv k meditaci a duchovnímu klidu, nýbrž k útěku z všedního dne faráře k rozptýlení a uvolnění, a to je fenomén, který sdílí s jinými stresovými povoláními. Když odejmeme knězi duchovní základy jeho služby, vyschne a ztratí podstatu, která z něho činí přesvědčivého duchovního pastýře.

Dnes není na Západě v módě mluvit o svatost. Místo toho musí „funkcionářit“, musí se chovat jako „moderátor“ ve farní radě a v jiných grémiích, musí se nějak vyrovnávat se svým celibátem a to, co mu zbývá, je nakonec osamocení. To je stav, před kterým se brání útěkem. Nakonec je farář někým, kdo dělá jen to, co po něm chce farnost. A nikdo nepozoruje, že se ocitá na pokraji svých sil a válčí o své sebepojetí. Bylo by dobré, aby jim biskupové věnovali více pozornosti...

TRADIČNÍ RITUS JE VĚČNÝ

Na semináři „Mše svatá a tradiční ritus“, který se konal pro sdružení „Amici di Dio“ ve Štýrském Hradci o slavnosti Božího Těla, řekl P. Konrád Sterninger: „Nic nepomůže, když slyšíme mši v mateřtině, ale nerozumíme vlastnímu obsahu. Nevědomost o obsahu mše svaté je někdy opravdu veliká.“ Připomněl prohlášení sv. Pia V., že tradiční ritus je dogmaticky tak pevně zakotven, že platí pro všechny časy. Vyvrátil mýtus, že 2. vatikánský koncil zrušil latinu. Latina je mateřským jazykem Církve. Liturgická latina je neměnná a žádný koncil ji nemůže zrušit. V novém ritu byl bohužel oslaben pojem mše svaté jako oběti: „Ve mši svaté přijímáme v obdivuhodné plnosti plody krvavé oběti Krista na kříži. Když jsem pochopil, co je to mše svatá, stala se pro mě zdrojem veškeré svatosti. Nic tak neutrpělo v Církvě jako úcta k Nejsvětější Svátosti. Když víš, že v malé hostii je tentýž Kristus, s jakou úctou musíš k němu přistupovat? Je velice smutné, jakým způsobem mnozí lidé přijímají toto Tělo.“

* * *

Kuriální kardinál Castrillon Hoyos požaduje více respektu k těm, kteří se cítí svázáni s tradičním ritem. Stěžoval si, že církev věnuje více pozornosti protestantům než tradicionalistům. Prohlásil, že papež a jeho spolupracovníci všemožně usilují, aby Bratrstvo Pia X. se plně sjednotilo s církví.

Podle Kath-net

Z Komma 22/2004
přeložil -lš-

Neztrácejte odvahu

Z projevu Svatého otce k francouzským biskupům

Velice dobře chápu, že vy kněží můžete být někdy perspektivou budoucnosti znechuceni. Chtěl bych vás povzbudit k naději a k rozhodnější angažovanosti pro kněžství. I když se musíme na těžkosti dívat realisticky, nesmíme podléhat bezradnosti ani se nesmíme spokojit s ubývajícím počtem kněží, s vývojem, za který se nemusíme cítit sami plně odpovědní.

Tak jak právem zdůrazňuje vámi uveřejněný „Dopis francouzským katolíkům“ (který zůstává stále aktuální), je krize, která postihla Církev, z velké části důsledkem sociálních změn, nových forem chování, ztrátou náboženských a mravních hodnot a rozšířenou konzumní ideologií.

Církev je postižena jako instituce, ale také je zasažen život jejích členů.

S Boží pomocí a s vědomím našeho dědictví musíme mladým lidem stavět před oči i za nepříznivých podmínek kněžský život jako velkodušnou angažovanost a zdroj naplnění a přitom obnovit a posílit pastorační povolání.

To, co může mladé lidi odstrašovat – často jsou poznamenáni lehčím a povrchnějším životním stylem – je obraz kněze, jehož obrysy jsou v moderní společnosti neostře a stále nejasnější. Také břemeno, která spočívá na kněžích, je stále těžší. Proto má rozhodující význam posilovat tuto identitu. Jde o to, zostrit

kontury obrazu světského kněze.

Jak mohou cítit mladí přitažlivost životní formy, jejíž krásu a velikost neznají, a to v situaci, kdy ani samotní kněží neusilují o to, aby dali najevo své nadšení pro misijní poslání Církve?

Jako muž mezi svými sourozenci určený, aby jim sloužil, nachází kněz svou radost a svou vyrovnanost ve svém vztahu ke Kristu a ve službě jemu. On je pastýř svého stáda, vede Boží lid, slaví svátosti, učí a hlásá evangelium. Provází věřící a je tak jejich duchovním otcem. Při tom všem je svědkem a apoštolem, který různými službami svého

úřadu hlásá svou lásku ke Kristu, k jeho Církvi a k lidem.

Význam, rozmanitost a těžkosti poslání, před kterým dnes stojí kněží, mohou budít dojem rozpolcené služby, která neprobouzí u mladých nadšení k následování.

V této souvislosti bych chtěl vyzvednout odvahu, horlivost a vytrvalost kněží, kteří vykonávají svou službu ve společnosti za těžkých podmínek a dostává se jim za to málo uznání. Nesmějí ztrácet odvahu, nýbrž musí hledat u Krista odvahu naplnit svěřené poslání! Společně s vámi jim vyslovuj dík za věrnost a znamení hluboké lásky ke Kristu a k Církvi.

*Bolletino Vaticano 24. 1. 2004
překlad -lš-*

Alois Epple

Úcta ke svatým a jmeniny

Žádný papež nejmenoval tolik blahoslavených a svatých jako Jan Pavel II. Tím zdůraznil význam světců a jejich úcty v římskokatolické církvi.

Podle koncilních dekretů jsou svatí pro život věřících velmi významní především pro „všeobecné povolání ke svatosti v církvi“. Jejich život ve věrném následování Krista je předkládán věřícím k následování. Svatí jsou bezpečnými ukazateli, jak dospět ke svatosti. V nich „ukazuje Bůh lidem životním způsobem svou přítomnost a svou tvář. Skrze ně mluví On sám k nám, dává nám znamení svého království.“

Koncilní dekret dále pokračuje: „Památku nebesňanů však ctíme nejen pro jejich příklad, nýbrž ještě více proto, aby se jednota celé Církve posilovala v Duchu uskutečňováním bratrské lásky.“ Společenství se svatými nás spojuje s Kristem. Svatí jsou našimi zvláštními dobrodinci. „Je tedy nanejvýš vhodné, abychom je pokorně vzývali a utí-

kali se k jejich modlitbě, jejich mocné přimluvě.“

Aby se vzal odpůrcům úcty k svatým vítr z plachet, píšou koncilní otcové, že je třeba poučovat věřící, „že náš vztah k těm, kteří jsou v nebi, je-li chápán v plnějším světle víry, nijak nezmenšuje poctu klanění, vzdávanou Bohu Otcí skrze Krista v Duchu, nýbrž naopak ji obohacuje.“

Shrnuto: Svatí jsou našimi vzory a našimi přimlucvi. Mají proto velký význam pro náš život.

Přesto úcta ke svatým dnes silně poklesla. Svatí jsou v našem vědomí spíše potlačováni. V televizním programu se mezi 100 nejslavnějšími Němci objevila jediná sv. Hildegarda z Bingen, a to spíše okrajově, zatímco ti, kteří přivedli zemi na desetiletí do válek a byli strůjci masového vyvražďování, stojí daleko více v popředí. V průzkumu, koho pokládají lidé za vzor pro život, se svatí neobjevují a Kristus se umístil na 11. místě.

Životopisy svatých se v knižnictvích neobjevují, protože udělaly místo esoterické literatuře. Svátky velkých svatých se vytrácejí z kalendářů i z lidského povědomí a nahrazují je různé novodobé pohanské výmysly. Mladí lidé nemají pojem o tom, co je to osobní patron.

Svatí mají pro náš život neocenitelný význam a cenu. Protože téměř každý člověk má se jménem také přiděleného osobního světce, měla by být oslava jmenin dobrou příležitostí poznání osobního patrona. To ovšem předpokládá, že rodiče dají svému dítěti vědomě za patrona vybraného světce, který může být dítěti vzorem života. Jaký to má význam, vidíme z toho, že papež, biskupové a mniši při převzetí svého úřadu přijímají také nové jméno záměrně zvoleného patrona. Naproti tomu jsme dnes svědky, že jména se určují spíše podle aktuální módy. Při dotazu, podle čeho rodiče volí jméno dítěte, slyšíme odpovědi: – To zní dob-

ře, to je populární sportovec nebo zpěvák. – Je otázka, zda tuto oblibu bude sdílet i dítě, až bude dospělé.

Jestliže představuje jméno skutečný vzor a přimluve, pak je samozřejmé, že slavíme den jmenin i jako oslavu patrona. Svátky svatých jsou většinou dnem jejich smrti, tedy dnem, kdy dosáhli svého cíle, ke kterému my teprve směřujeme. Dříve se v katolických oblastech slavily pouze jmeniny. Nyní se přešlo spíše na narozeniny. Je to vliv protestantismu, který svaté neuznává. Církev slaví narozeniny jen tří osob: Krista, Panny Marie a Jana Křtitele. Jinak oslavuje dny úmrtí svatých, kteří jsou našimi patrony.

Zařaďme opět svaté více do našeho života jako naše vzory a přimlucvi, kteří jsou trvalé spojení s Kristem na onom světě. Mysleme na to, který svatý bude pro naše dítě nejlepším vzorem a pomocníkem, a oslavme ho pak alespoň jednou za rok v den jmenin.

Podle Der Fels 3/04

Stydět se za stud?

Pocit studu je vrozený, nikoliv navozený

„Nepřítomnost studu je jistým znamením slabomyslnosti,“ prohlásil Sigmund Freud. Přesto stud získal pojednou špatnou pověst. Kdo se pohoršuje nad tím, že se objevují nahotiny i v odpoledních programech televize, je pokládán za zpátečníka.

Malý Max je najednou komický. Alespoň se tak domnívají jeho rodiče. Je mu deset let a z ničeho nic se zavřel do koupelny, protože se chtěl převléct. Je to novinka, protože dříve klidně běhal nahý po bytě. Tím nepochopitelnější se jeví jeho chování, když se na nudistické pláži odmítl svlékat. Když mu to poručili, dal se dokonce do breku. Rodiče se za to styděli. V rodině, která ležela vedle, to už zřejmě klapalo, protože všichni tři leželi vedle sebe svorně nahí. Když se pak dali spolu do řeči, vyšlo najevo, že Marcel se také před třemi roky odmítal před lidmi svlékat. V žádném případě to nebyl vliv výchovy, protože ta probíhá v této rodině zcela v liberálním duchu, trvalo to dosti dlouho, než se podařilo tuto fázi překonat. Jak při tom postupovali? Tak dlouho se vysmívali jeho plavkám, až se začal za své chování stydět.

Zcela normální a přirozený

Co je to stud? Věty jako „Mohl jsem se studem propadnout do země“ nebo „To je úplná nestydatost“ jsou příkladem, jak všudypřítomný je pocit studu v běžném životě. Každý se tu a tam dostane do situace, ve které se stydí. Přitom stud není omezen pouze na oblast tělesně-pohlavní. Ale všem situacím, ve kterých se člověk stydí, je vlastní, že se cítí jako obnažený. V souvislosti s pocitem studu vystupuje řada tělesných reakcí: člověk zčervená, srdce mu bije prudčeji a je mu horko. To, že se lidé stydí, je docela normální a nezávisí to na kulturním okruhu ani na počtu let, v tom jsou

odborníci zcela zajedno. „Stud patří k základním lidským emocím,“ konstatuje americký psycholog Michael Lewis a biolog Joachim Illies vysvětluje: „Pocit studu se u zdravého a normálního člověka objevuje stejně pravidelně, jako stejně pravidelně chybí u zvířete.“ Christa Mevesová doplňuje, že pocit studu patří jako vrozený k obecné zá-

tváří – nejraději by se schovaly. Tak malé děti ještě nemají problémy s nahotou. Ale po šestém roce, u dívek o něco později, se to mění. Koupelna se zavírá, děti se nechťejí objevit nahé před cizími. Toto chování podle Christy Mevesové dokazuje, že sklon stydět se patří do lidské zděděné informace, která se objeví teprve tehdy, když pocit studu začne pl-

kladní výbavě člověka, ano, že je specificky lidský.

Stud jako ochrana

Malé děti se nestydí. Teprve ve dvou nebo třech letech reagují děti na situace chováním, které můžeme přiřadit ke studu. Odvracejí hlavu, drží si ruce před

nit životně důležitou úlohu. Stud má především ochrannou funkci jako určitý druh duchovního imunního systému a chrání intimitu a důstojnost lidské osoby. Stud je strážce soukromé sféry.

Aby se aktivizace tohoto imunního systému podvázala nebo potlačila, je třeba vyvi-

NOVÁ KNIHA O Vatikánské POLITICE VŮČI NACISMU

K šedesátému výročí osvobození Říma spojeneckou armádou vyšla kniha historika P. Giovanni Sale SJ, v níž je publikován dosud neznámý materiál. Kniha „Hitler, Santa Sede e gli Ebrei, Jaka Book, 556 stran) analyzuje vztahy mezi Třetí říší a Svatým stolicem v letech 1933 a 1945.

Základem jsou dosud nezveřejněné dokumenty Vatikánského tajného archivu, týkající se nunciatur v Berlíně a Mnichově. Pater Sale dochází k závěru, že Svatý stolec za papežů Pia XI. a Pia XII. již ve 20. letech pochopil nebezpečí národního socialismu.

Zenit - Res Catholica

nout velké úsilí. Ale vzhledem k prostředí, ve kterém děti vyrůstají, má likvidace studu velkou vyhlídku na úspěch. Časopis pro mládež „Bravo“ a jiné podobné s jejich pornografickým obsahem čtou již děti v základní škole a televize již v poledne prezentuje programy, ve kterých se hovoří o záležitostech od pasu dolů. Na základní škole probíhá „osvěta“, která děsí děti nábožensky vedené. Tvůrci takových koncepcí osvěty pro děti jsou jakoby živoucími důkazy pro tvrzení psychoanalytika Sigmunda Freuda: „Nepřítomnost studu je bezpečným znamením slabomyslnosti.“

Radost z těla neznamená sexualizaci

Působení systematického boje proti studu může vést k tomu, že takto vychované děti nebudou respektovat žádné hranice studu a budou moci udržovat jen obtížně mezilidské vztahy. Aby se tomuto nebezpečí předešlo, je zapotřebí bdělé a láskyplné výchovy. Děti nemají vyrůstat v sexualizovaném prostředí, ale v láskyplném prostředí, které je přátelské k tělu. Tím způsobem je možno vyhnout se také přílišnému studu jako chorobné pruderii. Zdravá společnost pro svůj rozvoj potřebuje pocit studu, jak říká psycholog Michal Hilgers: „Stud chrání hranice osobnosti a její intimity, které jsou pobídkou k jednání, k rozvoji a k autonomii.“

Z Komma 22/2004
přeložil -lš-

PAPEŽ PIUS XII. (22)

„Musel bych se stydět před Bohem a před vámi, před našimi ušlechtilými předky, před svým zvěčněným otcem, který mě a mé bratry vychovával a vedl s neúprosnou vážností k něžné úctě ke každé ženě a dívce a k rytířské ochraně všech nevinně utiskovaných, musel bych se stydět, kdybych měl udržovat společenství s těmi, kteří nevinné a bezbranné ženy vyhošťují z domova a vlasti, kteří je vyhánějí bez přístřeší a bez prostředků ze země.“

A potom se hlas lva z Münsteru ještě jednou zdvihl a zahřimal s prorockou výmluvností: „Zatvrdíme se! Zůstaňme pevní! Nejsme v této chvíli kladiva, ale kovadlina. Jiní, většinou cizinci a odpadlíci, do nás tlučou, chtějí silou náš národ, nás samotné, naši mládež odvrátit od upřímné věrnosti Bohu. Zeptejte se mistra kováře a nechte ho odpovědět: To, co se na kovadlině uková, nedostane tvar od kladiva, nýbrž od kovadliny. Kovadlina nemůže a nemusí rány odrážet, musí být jen pevná, jen tvrdá. Když je dostatečně nepoddajná, pevná a tvrdá, pak vydrží déle než kladivo.“

Po tomto kázání počítal biskup se zatčením. Všichni, kdo ho slyšeli takto hovořit, s tím také počítali. Ale nestalo se nic. Proti všemu očekávání se nic nepříhodovalo, jako by ani nebylo nic řečeno.

Mezitím 3. srpna 1941 následuje nové kázání „toho Galena“, jak je biskup stále častěji v partajnických kruzích jmenován. Tentokrát opět v kostele sv. Lamberta. Jeho posluchačům se zdá, že má dnes „zálsuk“ vynutit si mučednictví. Chopil se tématu, které bylo k pobouření obyvatel ještě vhodnější než každý útok na klášter. Hovoří o likvidaci duševně chorých, která je tajně prováděna, o odstraňování „neproduktivního života“ eutanazií.

Kostel je přeplněn. Dokonce až venku na ulici lidé postávají, aby slyšeli slova svého biskupa:

„Němečtí mužové a ženy! Ještě má zákonnou moc paragraf 211 říšského zákona, který stanoví: Kdo úmyslně zabije nějakého člověka a provede zabití promyšleně, bude za tuto vraždu potrestán vlastní smrtí. Stejná kniha trestního zákona stanoví v paragrafu 139: Kdo o úmyslu... zločinu proti životu... obdrží hodnověrnou zprávu a zanedbá o tom včas učinit oznámení úřadům nebo ohroženým, bude... potrestán.“

Když jsem se dozvěděl o úmyslu odvézt nemocné z Marienthalu, aby je zabili, podal jsem 28. července u státní advokatury při zemském soudu v Münsteru a panu policejnímu prezidentovi v Münsteru doporučeným dopisem zprávu následujícího textu: Na základě zpráv, které jsem obdržel, má být během tohoto týdne velké množství chovanců provinciálního léčebného ústavu v Marienthalu u Münsteru jako tak zvaných neproduktivních občanů národa převezeno do sanatoria Eichberg, aby je tam potom co nejdříve, jak se po takzvaných transportech děje, úmyslně zabili. Protože takové jednání odporuje nejen Božím mravním zákonům, ale trestá se také jako vražda, prosím o ochranu ohrožených příslušníků národa a o podání zprávy, jaká byla učiněna opatření.

Avšak žádná zpráva o zakročení státní advokatury nebo policie mi do této doby nedošla.“

„Copak tito lidé,“ ptá se biskup do bezdechého ticha, které se rozhostilo, „jsou jen strojem, který už nefunguje, starým koněm, který nevléčitelně kulhá, krávou, která už nedává mléko, takže se jednoduše odstraní?“

Jeden špiel později hlásí, že při těchto biskupových slovech bylo zřejmé rozčilení posluchačů a že dokonce v přestávkách docházelo k pobuřujícím výkřikům proti straně a vedení...

A uprostřed tohoto rozhoření pokračoval biskup na kázatelně: „Jestliže se jako princip přijme a aplikuje, že se ‚neproduktivní člověk‘ smí zabít, potom běda nám všem, až zestárneme a zeslábneme! Potom běda invalidům, kteří ve výrobním procesu nasadili a obětovali svou sílu a zdravé kosti! Potom běda našim dobrým vojákům, kteří se vracejí z války do vlasti těžce zranění jako mrzáci a invalidé!“

Tímto kázáním se biskup předem několikanásobně připravil o život, protože vládnoucí pohlaváři podle svého zvyku odsoudili k smrti mnohé muže za nepoměrně bezvýznamnější kritiky se zámlinkou rozvracení branných sil. O tom neměl pochyby ani on, ani jeho posluchači.

Na pochybách, jak by se měl případ Galen vyřídit, byli zato Goebbels, Bormann, Himler i Hitler. Mezi jejich služebníky místy se o tom usilovně sem a tam dopisovalo, mluvílo se pro i proti, dohadovalo se.

Do této bezradné situace vrchního vedení vybuchl pak „případ Mölders“.

Zatímco se Goebbels, Bormann, Himler a Hitler ještě rozmýšleli, jak by se „tento Galen“ mohl nejlépe umlčet, hlásila se zcela nečekaně ke slovu ta strana národa, na niž se v nejvyšší míře bral ohled: fronta.

Právě „eso“ vojenského letectva, plukovník Werner Mölders, který už byl nositelem nejvyšších válečných vyznamenání a jehož obraz se německé mládeži stále

kladl před oči jako ideál nového německého hrdiny, právě tento Mölders napsal dopis říšskému maršálovi Hermannu Göringovi, v němž žádal o zprávu, zda tvrzení biskupa z Münsteru odpovídají skutečnosti. A co bylo ještě horší: tento dopis se brzy citoval dál od úst k ústům, rozšiřoval se od letiště k letišti, šířil se ve více či méně přesných opisech křížem krážem. Zkrátka – Möldersův dopis se stal šepetanou propagandou ve prospěch církve proti straně.

V tomto dopisu nenechal nikoho na pochybách, že on i důstojníci jeho letky dají své řady k dispozici, pokud bude jen jedno pravdivé slovo na tvrzeních biskupa o zabránění klášterů, pronásledování církve a eutanazii.

Co zbylo ostatně Göringovi jiného než Mölderse přijmout a ujistit ho: „Bezuzdné přehánění. Příležitostně přehmaty podřízených úřadů, které budou odstraněny.“

Göring to slíbil „svému“ Möldersovi rukou dáním na čest letce: „Nezamýšlíme vyhnat církev z Německa. Opíráme se tak jako předtím o křesťanství.“

A Mölders, dobrý věřící, upřímný velký chlapec, se nechal uklidnit.

Později, když Hitler „svému“ Möldersovi propůjčoval brilianty k rytířskému kříži s dubovým listím a meči, řekl k tomu pateticky, jak bylo jeho zvykem: „Máte nějaké zvláštní přání? Vyslovte své přání, ať je mohu splnit!“

Ano, Mölders měl jedno přání. Zaujal vojenský postoj a řekl přímo: „Vůdče, prosím o to, aby biskup z Münsteru za svá dobře míněná slova nebyl potrestán.“

Hitler na to stručně odpověděl: „Nikdo nezkriví biskupovi z Münsteru jediný vlas.“

Když se o tom Goebbels dozvěděl, měl říci: „Dej nebe, ať nám tento Mölders není v nejbližší době sestřelen, jinak by to hned zase znamenalo, že jsme ho odklidili.“

(Pokračování)

Pouť veřejných činitelů

V neděli 20. 6. 2004 se uskutečnila na Svatém Kopečku u Olomouce již podruhé Pouť veřejných činitelů. První pouť tohoto druhu se konala v Jubilejním roce 2000, kdy Jan Pavel II. stanovil některé dny jako zvlášť významné a chtěl tímto připomenout důležitost určitých služeb ve společnosti a pro společnost. Na tuto iniciativu navázala letošní pouť, která má vztah k osobě Tomáše Mora. Tento mučedník, který svědčil o nezcizitelné důstojnosti lidského svědomí až do krajnosti, byl vyhlášen Apoštolským listem Sv. otce v roce 2000 patronem představitelů vlád a politiků. Církev slaví památku tohoto světce 22. června.

Co charakterizuje Tomáše Mora tak, že by mohl oslovit i politiky dnešní doby? Nejzákladnějším rysem jeho povahy byla jednota slov a činů. Své postoje vyjadřoval jednoznačně a statečně s vědomím, že politika se nesmí odloučit od morálky. Toto světlo ozařovalo jeho svědomí a dávalo mu jasnou orientaci. Byly mu cizí postoje jeho současníka Machiavelliho, který při konfrontaci veřejného úspěchu se soukromou ctností doporučoval zřít se tradiční morálky. More se vyznačoval skromností a smyslem pro humor, kterým odlehčoval vážnost životních situací. Úřad kancléře vykonával s vyhraněným právním citem, smyslem pro rovnoprávnost, který se promítal do řešení sociálních rozporů. Chránil rodinu a podporoval všestrannou výchovu mládeže. V konečném významu slova byla politika pro něho službou nejvyššímu ideálu spravedlnosti.

Domnívám se, že svatokopecká farnost nemohla vybrat výmluvnější termín pro konání pouti pro politiky nejrůznějších orientací. Chce tak připomenout, že politika je především službou občanu a Bohu.

Hlavním celebrantem letošní byl olomoucký arcibiskup Jan Graubner, který v homilii řekl:

Pouť veřejných činitelů na Svatém Kopečku se nekoná poprvé. Víte, že nejde o pouť s atrakcemi, a přece jde o pouť s klasikou, i když trochu vyjimečnou. Klasické je na tom především to, že oslavujeme svého patrona, kterým je Tomáš Morus. Přicházíme modlit se na místo promodlené mnohými generacemi. Přicházíme se všim, co nás tíží, abychom to svěřili Pánu. Přicházíme naslouchat Božímu slovu a v tichu srdce také Božímu hlasu v našem svědomí, aby se pak v našem životě i působení ukazovala Boží moudrost. Přicházíme se zahledět do Ježíšova Srdce, abychom se mu aspoň trochu stávali podobnými

v pokorné službě druhým. Přicházíme si vyprosit sílu Ducha k budoucím rozhodnutím, aby byla správná.

Tomáš Kvapil, poslanec

LITURGICKÁ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

svou silou i celou svou myslí, a svého bližního jako sám sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej, a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a octl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumara, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: ‚Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.‘ Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

Trochu vyjimečná je naše pouť tím, že u nás není rozšířeným zvykem politiků přicházet na pouť kvůli sobě a své službě veřejnosti, když nejde o předvolební kampaň. Tím více si vážím vaší účasti.

S veřejným úřadem jste přijali i odpovědnost na příslušné úrovni. Jsou věci, které se vám daří, máte z nich radost a dnes za ně můžeme děkovat. Jiné věci vás trápí a budeme společně prosit o Boží pomoc. Já nemohu a ani nechci zasahovat do politiky, nechci za vás nic řešit, ale chci, abyste věděli, že nejste sami. Církev o vás ví a často se za vás modlí. Dnes se modlí společně s vámi. Dnes, při oslavě patrona politiků svatého Tomáše Mora, vám chci také poděkovat, že jste vstoupili do veřejné služby a snažíte se ji konat dobře.

Vás asi stejně jako mě tíží některé věci, jejichž řešení nemáme v náplni práce, a přece k nim nemůžeme být lhotejní. Náš národ vymírá a my nebije-

me na poplach. Genocida vlastního národa se přece nevyřeší přistěhováním lidí s jinou kulturou a odlišným myšlením. Přebudování mateřských škol na domovy důchodců také nic neřeší. Na finanční podporu rodin s dětmi prý nejsou peníze, ale i když by tato pomoc byla spravedlivá, pohled na hodnotu rodiny by to stejně asi podstatně nezměnilo. Problém totiž není v ekonomice, ale v myšlení, v orientaci člověka. Kdo je zahleděný do sebe, nehledí do dálky a nezajímá se o dobro druhých. Snadno žije na dluh, který má splácet další generace. Touha mít se dobře a pokud možno hned, se jen těžko ukojí, ale je nebezpečnější, než se zdá.

Kdysi jsem četl v novinách článek Petry Procházkové, že podle toho, co Afgháncům o sobě vysíláme, jsme zvrácený, nekulturní, přesycený a nečistý svět, který si nezaslouží, než být zničen. Není plodem stejného smýšlení jako genocida vlastního národa i tato provokace válečného ohrožení? Nechci strašit, ale historické katastrofy vždycky začínaly chybou v myšlení. A spoluodpovědnost neseme všichni.

I tyto problémy, které nás přesahují, svěřujeme Pánu tady v Mariánské svatyni, kde se oslavuje dříve neznámá dívka z venkovského Nazareta, která dovedla říct Bohu své ANO v situaci, kdy nemohla pochopit hloubku tajemství, které jí přesahovalo, kdy nebyla kompetentní řešit problém spásy světa. A přece její ANO Bohu spustilo lavinu milostí uzdravujících svět.

Nasloucháme Božímu slovu. V evangeliu se Ježíš ptal: Za ko-

ho mě lidé pokládají? Všeobecná odpověď mu však nestačila. Za koho mě pokládáte vy? – Ty jsi Mesiáš, odpověděl Petr. Tak se ptá Ježíš i každého z nás. Za koho mě máš? Jsem i pro tebe Mesiáš? Tedy Zachránce? Jsem pro tebe zachráncem i v této situaci? Tehdy to Ježíš zakázal učedníkům rozhlášovat. Nechtěl se stát vůdcem politického boje. Dokonce předpověděl, že bude odmítnut, ale stejně vstane z mrtvých. Všem pak řekl: *Kdo chce jít za mnou, vezmi svůj kříž a následuj mě.*

Zdá se mi, přátelé, že tady je klíčové slovo pro naši situaci. Jako by Ježíš říkal každému z nás: Jestli jsem pro tebe Mesiáš – skutečný Zachránce situace, jestli mi

opravdu věříš, pojď za mnou. Uskutečňuj ve svém životě mé slovo, jedné podle přikázání, a to i tehdy, kdyby se zdálo, že jinými cestičkami něco zachrániš. *Kdo by chtěl zachránit svůj život – třeba politické postavení – ztratí ho.* Kristus je skála, na které je možné postavit budoucnost. Jeho přikázání milovat druhé, chránit život od početí do přirozené smrti, rodinu, manželství jednoho muže a jedné ženy s manželskou věrností, respektování majetku i cti druhého, svěcení neděle, úcta k rodičům..., to je cesta záchrany národa před sebezničením i před terorismem. Jiná cesta není.

Tehdy to vyznal Petr a na něm pak Kristus vybudoval svou církev. Jestli nás to vyzná plná bazilika, řešení bude na dohled. Nepřehlédněme však, že ten Petr nakonec dal život, mučedníkem se stal i váš patron Tomáš Morus, když věrnost svědomí byla pro něj víc než politická loajalita. Ale na obou, stejně jako na mnoha dalších, se ukázala pravdivost Ježíšova slova: *Kdo ztratí svůj život pro mne, zachráni si ho.* A zachránili nejen svou duši pro věčnost a svůj odkaz pro dějiny, ale zachránili celé generace. Osobní věrnost Kristu a politické poslání nelze od sebe oddělit. Vstoupí-li však Kristus jako skutečný Mesiáš do života veřejných činitelů, vstoupí jako Uzdravatel i do veřejného života společnosti.

Co mu tedy odpovím já?

POSLEDNÍ MOMENT • **VELKÝ MARIÁNSKÝ OKRUH** – Fatima, Lurdy, La Saletta, Garabandal, Montserrat, Santiago de Compostela aj. – 9. 8. – 21. 8. – 8 990 Kč!!! • **LA SALETTA** – exercicie, pobyt, turistika – hotel s polopenzí – 23. 8. – 28. 8. – 5 490 Kč • **IZRAEL – CENOVÁ REVOLUCE!!!** Letecky z Prahy, hotel, polopenze, klima-bus v Izraeli, pojištění, odborný průvodce – 25. 10. – 1. 11. a 1. 11. – 8. 11. – 13 840 Kč!!!
Informace a přihlášky: AVETOUR – Jiří Chválek, Novoměstská 205, 518 01 Dobruška, tel./fax 494 623 929, 494 377 654, mobil 602 441 670

Liturgická čtení

Neděle 11. 7. – 15. neděle v mezidobí

1. čt.: Dt 30,10-14

Ž 69(68),14+17.30-31.36ab+37

Odp.: srov. 33 (*Hleďte, ubožáci, Hospodina a pookřejte v srdci.*)

2. čt.: Kol 1,15-20

Ev.: Lk 10,25-37

Pondělí 12. 7. – ferie

1. čt.: Iz 1,10-17

Ž 50(49),8-9.16bc-17.21+23

Odp.: 23b (*Kdo žije správně, tomu ukáží Boží spásu.*)

Ev.: Mt 10,34-11,1

Úterý 13. 7. – nez. pam. sv. Jindřicha

1. čt.: Iz 7,1-9

Ž 48(47),2-3a.3b-4.5-6.7-8

Odp.: srov. 9d (*Bůh dává věčné trvání svému městu.*)

Ev.: Mt 11,20-24

Středa 14. 7. – nez. pam. bl. Hroznaty nebo sv. Kamila de Lellis

(v plzeňské diecézi: svátek bl. Hroznaty)

1. čt.: Iz 10,5-7.13-16

Ž 94(93),5-6.7-8.9-10.14-15

Odp.: 14a (*Hospodín nezavrhne svůj národ.*)

Ev.: Mt 11,25-27

Čtvrtek 15. 7. – památka sv. Bonaventury

1. čt.: Iz 26,7-9.12.16-19

Ž 102(101),13-14ab+15.16-18.19-21

Odp.: 20b (*Hospodín popatřil z nebe na zem.*)

Ev.: Mt 11,28-30

Pátek 16. 7. – nez. pam. P. Marie Kar-melské

(v ostravsko-opavské diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)

1. čt.: Iz 38,1-6.21-22.7-8

Iz 38,10.11.12abcd.16

Odp.: srov. 17b (*Ty, Hospodine, jsi zachránil mou duši, aby nezahynula.*)

Ev.: Mt 12,1-8

Sobota 17. 7. – nez. pam. bl. Česlava a sv. Hyacinta nebo sob. pam. P. Marie

1. čt.: Mich 2,1-5

Ž 10(9B),1-2.3-4ab.7-8ab.14

Odp.: 12b (*Nezapomínej na chudáky, Hospodine!*)

Ev.: Mt 12,14-21

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 11. 7.	PO 12. 7.	ÚT 13. 7.	ST 14. 7.	ČT 15. 7.	PÁ 16. 7.	SO 17. 7.
Antifona	1028	1044	1060	1075	1734	1106	1122
Žalm	783	783	786	783	783	785	786
Ranní chvály:							
Hymnus	1029	1045	1061	1076	1734	1107	1123
Antifony	1030	1046	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1065	1079	1735	1111	1126
Antifona k Zach. kantiku	704	1049	1065	1429	1735	1431	1432
Prosby	1033	1049	1065	1080	1724	1111	1126
Záv. modlitba	704	1050	1428	1429	1430	1431	1432
Modlitba během dne:							
Hymnus	1034	1050	1066	1081	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1084	1100	1115	1130
Záv. modlitba	704	1054	1069	1084	1100	1116	1131
Nešpory:							
Hymnus	1024	1039	1055	1071	1085	1736	1117
Antifony	1025	1040	1056	1071	1086	1102	1118
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1102	1118
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1074	1089	1737	1120
Ant. ke kant. P. M.	704	705	1059	1074	1429	1737	1431
Prosby	1028	1043	1059	1074	1090	1731	1121
Záv. modlitba	704	704	1060	1428	1429	1430	1431
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

KALENDÁŘE NA ROK 2005

SVATÁ ZEMĚ

Týdenní stolní kalendář s církevním a občanským kalendářem. Barevné fotografie a popisky k nim od Miroslava Oravecze.

Karmelitánské nakladatelství, 55 Kč

MALÁ POSELSTVÍ

Týdenní stolní kalendář. S barevnými fotografiemi Rudolfa Matese a s meditativními citáty různých autorů.

Karmelitánské nakladatelství, 55 Kč

KALENDÁŘ S KATOLICKÝM KALENDÁŘEM

Týdenní stolní kalendář s katolickým a občanským kalendářem, s fotografiemi křížů, Božích muk, kapliček a kostelíků od Václava Nováka.

Vyšehrad, 59 Kč

KALENDÁŘ S TEXTY MAXE KAŠPARŮ

Týdenní stolní kalendář s církevním a občanským kalendářem; u každého dne je vyznačena příslušná liturgická barva. S meditativními texty Maxe Kašparů, barevnými fotografiemi a vysílacím programem Radia Proglas.

Radio Proglas a Cesta, 54 Kč

DIÁŘ 2005

Občanské a katolické kalendárium.

Cesta, 156x100 mm, 35 Kč

KATOLICKÝ KALENDÁŘ

Měsíční nástěnný kalendář s občanským a katolickým kalendářem, s barevnými obrázky.

KON-PRESS & VIA, A5, 43 Kč

KATOLICKÝ KALENDÁŘ

Měsíční nástěnný kalendář s katolickým a občanským kalendářem, s barevnými obrázky; u každého dne je vyznačena příslušná liturgická barva.

Cor Jesu, A5, 46 Kč

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci. IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vittek. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; http://www.maticecm.cz/svetlo; objednávky týdeníku a knih, inzerce: knihy@maticecm.cz. Registrací značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042137/741 83 83; podávame novinnových zástelok povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanova, Medzugerje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžadáme nezveřejnění příspěvků nevracíme.